

روزشمار ماه انقلاب

مشهد به وقت بهمن ۵۷

همچنین به دنبال تظاهرات هر روزه صبح و عصر در مشهد در تاریخ دوم بهمن ماه، مقارن ساعت ۴:۳۰ بعد از ظهر راه پیمایی هایی انجام شد. راهپیمایان که تعداد آن ها به حدود سه هزار نفر می رسید، مقابل دروازه طلایی به اقامه نماز جماعت ایستادند. گروه دیگری از دانشجویان دختر و پسر نیز که از دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی به راه پیمایی پرداخته بودند، به جمع آن ها پیوستند. تظاهرکنندگان به جلوبیمارستان امام رضا رفتند و پس از اعلام همدردی با بیماران و پزشکان و کارکنان بیمارستان به هم مسلمان خود پیوستند.

بهمن ۳

از ساعت ۱۰ بامداد روز سه شنبه ۳ بهمن اجتماع بزرگی از کارمندان، کارگران و سایر طبقات مردم شهر مشهد در تالار بزرگ شهرداری و سایر سالن های عمومی این اداره برگزار شد. از نکات قابل توجه در این اجتماع حضور اعضای انجمن شهر و شهردار بود. ابتدا آیاتی چند از کلام... مجید قرائت شد و پس از آن قسمتی از پیام حضرت آیت... العظمی خمینی (ره) در اجتماع دانشجویان خارج از کشور قرائت گردید. پس از آن یکی از روحانیون پیرامون انقلاب عظیم ملت ایران تحت عنوان «جمهوری اسلامی و حجه الاسلام سید هادی خامنه ای تحت عنوان «جمهوری اسلامی و رهبری» به مدت یک ساعت سخنانی ایراد نمودند. خبرنگار خراسان گزارش داد این مراسم به مدت سه روز در شهرداری مشهد برگزار خواهد شد و سخنران روز ۴ بهمن حجه الاسلام هاشمی نژاد و سخنران روز پنجشنبه پنجم بهمن نیز آقای فرزانه اعلام شد. در همین زمان تالار و سالن های شهرداری مشهد با شعارها و پلاکاردهای مذهبی و سیاسی تزئین شده بود.^(۲)

بهمن ۱۱

جامعه روحانیت مشهد در آستانه ورود امام خمینی (ره) از یاریس به ایران به خاطر ممانعت دولت بختیار از بازگشت امام خمینی (ره) دست به تحصن در حرم مطهر زدند و در ۱۱ بهمن ۱۳۵۷ بیانیه خود درباره ادامه اعتصاب را منتشر کردند. در این بیانیه آمده است:

«بسم الله الرحمن الرحيم

مردم شریف خراسان، همان گونه که اطلاع دارید حکومت دست نشانده بختیار که عامل اجرای یک توطئه علیه جنبش اسلامی ملت ایران است، در صدد برآمدن از ورود حضرت آیت... العظمی نایب الامام خمینی به کشور جلوگیری کرده و نگذارد در این لحظات حساس و حیاتی رهبر انقلاب ملت در میان مردم خود باشد. این عمل خائنه با خشم و نفرت و اعتراض عمومی روبه رو گردید به دنبال این موضع گیری شیطانی و حساب شده بود که تعدادی از علمای مبارز و مسئول در مسجد دانشگاه تهران و به دنبال آن تعدادی از علماء متعهد قم در مسجد اعظم تحصن اختیار کرده تا توطئه ای که علیه ملت ایران است افشا نمایند، طبیعی خواهد بود.»

به دنبال اعلامیه اول ربیع الاول که از سوی جامعه روحانیت مبارز مشهد منتشر شد. امضاکنندگان اعلامیه و گروهی دیگر از صبح چهارشنبه ۱ بهمن ۵۷ تحصن خود را در صحن امام آغاز کردند. اهداف این تحصن بدین قرار بود: اعتراض به ایجاد موانع در راه بازگشت امام خمینی (ره)، اعتراض به کشتار بی رحمانه جمعه تهران و نیز آگاهی بخشیدن بیشتر به جامعه

بهمن ۱

کاروان استقبال از امام خمینی (ره)
به دستور و با هماهنگی آیت... شیرازی، جهت استقبال هر چه باشکوه تر از نایب الامام خمینی (ره) گروه های مختلفی از علمای اعلام و فضلاء حوزه علمیه، آیت... زادگان شیرازی و نمایندگان سایر طبقات خراسان به تهران اعزام می شوند. معلمان مشهد هم برای استقبال از امام خمینی (ره) اوایل بهمن ماه به صورت کاروانی منسجم رهسپار تهران می شوند. اکبر صابری فر^(۳) در مرور خاطراتش درباره برنامه های استقبال از رهبر، چنین می گوید: «با معلمان صحبت کردیم که عده ای برای استقبال به تهران برویم. اعلام شده بود که امام (ره) روز دوم بهمن وارد ایران می شوند. ما ۴۸ ساعت قبل، سه تا اتوبوس کرایه کردیم. روزی ۱۰۰۰ تومان کرایه آن می شد. پولش را هم خودمان جمع کردیم. سه تا اتوبوس از معلمین سوار شدند. آقای مرعشی هم با یک سواری آمدند. شهید صوری هم با ماشین استیشن روس مسئول گروه پزشکی ما بود. دو تا تکنسین پزشکی نیز همراه ما بودند. عده ای از بازاریان هم با ما آمده بودند. مهم ترین شان آقای حکیم زاده بود. اتوبوس ها راه افتادند. عده ای از معلم های نیشابوری همراه ما بودند؛ اهالی نیشابور گفته بودند شام مهمان ما هستید. شب را در مسجد جامع نیشابور ماندیم. حلیم نیشابوری پخته بودند. عده ای از نیشابوریان هم با ما پیوستند. صبح زود از نیشابور راه افتادیم. ناهار مهمان شاهرودی ها بودیم. روش این بود هر جایی رسیدیم مثلاً یکی دو کیلومتر مانده به محل دعوت، پیاده می شدیم - مقدار زیادی هم پلاکارد و پرچم با خودمان برده بودیم - و راهپیمایی می کردیم، بعد ناهار راه افتادیم. بین راه خبر رسید که امام نمی آید. فرودگاه بسته شده و آمدن امام به تأخیر افتاده است. روزها راهپیمایی می کردیم؛ تا دوازده بهمن. بعد از آن که سخنرانی امام انجام شد، ما به سمت مشهد راه افتادیم.»

بهمن ۲

اطلاعیه جامعه مرعیداران مشهد^(۳)
«همشهریان گرامی به برکت خبر بازگشت موفقیت آمیز رهبر انقلاب اجتماعی ایران نایب الامام خمینی تصمیم گرفتیم به مدت ده روز، کیلویی ۱۰ ریال، از قیمت مرغ و تخم مرغ گفتمیم. بنابراین تا روز دوازدهم بهمن ۱۳۵۷ نرخ مصرف کننده، گوشت مرغ کیلویی ۱۳۵ ریال و تخم مرغ ۹۰ ریال خواهد بود.»

غلامرضا آذری خاکستر - مشهد در آستانه پیروزی انقلاب شاهد فجایع و وقایعی بود که تنهادر اعلامیه ها و اخبار روزنامه ها منعکس شده اند. حوادث آذر ماه (حمله به بخش اطفال بیمارستان امام رضا) و ۹ و ۱۰ آدی ماه مشهد که منجر به کشته شدن تعدادی از مردم شد، موجب شد تا چهره واقعی حکومت پهلوی شناخته شود و انقلابیون با تمام قدرت در جهت پیروزی انقلاب اقدام نمایند. از این موارد که بگذریم عمده حوادث این شهر مذهبی در آستانه پیروزی انقلاب عبارتند از راهپیمایی ها، اعتصاب علما در حرم مطهر و حرکت کاروان استقبال از امام (ره) و...

فرارسیدن دهه فجر بهانه ای بود تا برخی از حوادث و جریان های مشهد را در بهمن ماه ۱۳۵۷ که در مطبوعات محلی و حافظه انقلابیون این شهر ثبت شده اند، در گزارشی به خط کنیم.

